Če hočete deliti ta dokument, skopirajte URL: ne dodajate uporabnikov (“People with access.”), saj je dokument že odprt za urejanje!

Zapisniki OPERAS-SI

V tem dokumentu so zbrani zapisniki sestankov konzorcija OPERAS-SI, ki se je s konzorcijsko pogodbo osnoval decembra 2024.

Konzorcij OPERAS.SI se redno sestaja prvi petek vsak drugi mesec od 10–11.30h [2. 10. 2026 izjemoma 10:30-12h], na zoom naslovu (ZRC SAZU).

Kazalo sej z datumi in vodji sej:

1. seja	11. 12. 2024	ZRC SAZU
2. seja	20. 1. 2025	ZRC SAZU
3. seja	4. 4. 2025	ZRC SAZU
4. seja	4. 6. 2025	ZRC SAZU
5. seja	5. 9. 2025	ZRC SAZU
6. seja	7. 11. 2025	ZRC SAZU
7. seja	9. 1. 2026	CTK
8. seja	13. 3. 2026	UL
9. seja	15. 5. 2026	INZ
10. seja	2. 10. 2026	UM
11. seja	4. 12. 2026	

4. 12. 2026: 11. seja OPERAS-SI, 10.30–12.00; zoom povezava

- Citation Linker (Tjaž Juvan)
- Odprto recenziranje
    - uvodna predstavitev (Aleš Pogačnik)
    - programska oprema za odprto recenziranje v okviru akcijskega načrta (Milan Ojsteršek)
- OSJ/OMP
    - Jan Perše: spremembe glede ORCID v OJS/OMP 3.5
    - Matevž Rudolf: prevajanje OJS/OMP
- XML in revije:
    - webinar EDCH 29. 10. 2026: posnetek in prezentacije
    - EDCH Training Platform: modul XML training course
    - New ORE
- odzivi na OPERAS-SI webinar o diamantnih revijah 12. 11. 2026: posnetek (prezentacije v opisu)
- Razno:
    - pobudo glede BIBLIO-C oktobra 2026 obravnavali OSIC: zapisnik
    - 10. 11. 2026 objavljen slovenski prevod Diamond Open Access Standard (DOAS)
    - pobuda o popravkih OpenAlex
    - Diamond Open Access Festival, 23. do 25. februarja 2027 (prijave do 18. 12.)
    - PKP Sprint v Sloveniji (konec maja 2027)

2. 10. 2026: 10. seja OPERAS.SI, 10.30–12.00; zoom (vodi UKM, Dunja Legat)

Opomba: kraj sestanka. online, povezava do zooma

(Prvotno je bil sestanek planiran za 11. 9., nato prestavljen na 18. 9.)

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Miha Peče, Aleš Pogačnik, Barbara Svetina
UL	

INZ	Mihael Ojsteršek, Andrej Pančur
UM	Dunja Legat, Sara Bračun, Milan Ojsteršek
UP	
CTK	Tadej Mauhar
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih
PEI (opazovalec)	
ZRS Koper (opazovalec)	Alenka Obid, Peter Čerče
Andragoški center Slovenije (opazovalec)	
Fakulteta za uporabne družbene študije (opazovalec)	
SAZU, Biblioteka SAZU (opazovalec)	Petra Vide Ogrin, Manja Ocepek

Opravičila/samodejni odgovori glede odsotnosti: Jan Perša (UM), Marko Majcenovič (CTK), Marko Markič (FUDŠ), Ana Peklenik (ACS), Matevž Rudolf (UL)

- (vsi), 20 minut: Webinar SIDOD za urednike slovenskih revij
    - Aleš Pogačnik je predstavil aktivnosti čez poletje za pripravo webinarja za širšo slovensko revijalno skupnost. Srečevali so se predstavniki Založbe ZRC SAZU, UKM in CTK. Predstavili bi različne portale: Odprte objave, Odprta knjižnica, Diamond Discovery Hub. Prek linka je dostopna podrobnejša vsebina webinarja. Nagovorimo lahko ca. 220 uredništev slovenskih revij. Webinar bi izpeljali v drugem tednu novembra, npr. 12. 11. ob 10. uri. Vabilo se pošlje en teden pred prireditvijo, to je 5. 11. Naslednji teden gre napovednik za dogodek: 12. 10. 2026. Osnutek napovedi in vabila je v dokumentu na povezavi. Tadej je predlagal, da portal odprte objave predstavi Darko Majcenovič. Uporabi se adrema iz seznama revij (Sara Bračun). Izvedba je spletna, traja 60 min, 15 min po predstavitvi (10 min + 5 min razprave; ca. 10 drsnic). Z razpošiljanje je zadolžen Aleš Pogačnik, do 12. 10. je čas za popravke. Peter Čerče meni, da bi bilo koristno, da imamo evidenco, kdo oz. katera uredništva se bodo udeležili webinarja. Dogodek organiziramo tako, da se je treba predhodno registrirat.ARIS razpis za periodiko

- (UKM; Sara Bračun), 15 minut: LIBER Grant: Vodnik za izdajatelje znanstvenih revij Univerze v Mariboru
    - Dokument je namenjen uredništvom znanstvenih revij Univerze v Mariboru, Izdali ga bomo v obliki priročnika. Povod za delo: informacije niso bile zbrane na enem mestu, natančen pregled politik revij UM, priporočila za poenotenje. Razprava: Aleš predlaga, da izdamo spletno izdajo, recimo v obliki “living book”. Predlog recenzentov: Aleš Pogačnik, Peter Čerče, Matevž Rudolf. Dokument se dopolni s seznamom literature
- (UL, Matevž Rudolf), 10 minute: kako nastaja slovenski prevod OJS/OMP:prestavljeno na naslednji sestanek
- (ZRC SAZU, Barbara Svetina), 10 minut: DOAJ posodobil pravila za revije, med nabor dobrih praks, ki jih priporočajo, so uvrstili tudi izjavo o rabi AI: Barbara je predstavila izjavo o uporabi UI, ki jo uvaja DOAJ. Barbara predlaga, da se naslonimo na Wiley vodič, spodaj je povezava. Obstajata še dve iniciativi na temo UI. Priporoča se, da izpolnimo anketo v sklopu WCRI iniciative. Izjave o UI iz dokumenta UKM, so zaenkrat objavljene pri Reviji za elementarno izobraževanje: https://journals.um.si/index.php/education/sl/ai. Založba ZRS Koper ima izjavo o uporabi UI: https://ojs.zrs-kp.si/AK/about/genai.
    - Wiley vodič za avtorje, urednike in recenzente glede rabe orodij UI: https://www.wiley.com/publishing/article/ai-guidelines#author
    - WCRI iniciativa za pripravo Globalnih standardov poročanja za razkritje umetne inteligence v raziskavah (Global Reporting Standard for AI Disclosure in Research)
    - Stockholmska deklaracija: Together, we demand reform to ensure that publishing serves science — not profit.
- (ZRC SAZU, Aleš Pogačnik), 10 minut: Razpis ARIS za periodične publikacije 2027–2028 [objavljen bo 5. 10. 2026]: povzetek in forum. Organizira Založba ZRC SAZU.
    - Aleš je govoril z ARIS in dobil potrdilo: razpis bo objavljen 5. 10., razpis ne bo bistveno drugačen od predhodnega razpisa. Aleš predlaga, da se pripravi povzetek razpisa in se vzpostavi forum, kjer bi si med seboj izmenjevali vprašanja, izkušnje in odgovore. Denarja bo manj za ca. 400.000 EUR.
    - Pobuda za vključitev založb v BIBLIO-C: odgovor bomo prejeli po zaključku razpisa za znanstvene monografije novembra.
- Razno (ZRC SAZU, Aleš Pogačnik)
    - anketa EDCH glede objavljanja odprto dostopnih knjig: Help shape the Diamond Open Access Standard for books: Aleš predlaga, da izpolnimo anketo (kaj je diamantno odprta knjiga, traja ca 1 uro).
    - From OMP to DOAB, via Thoth: Open Collaboration to Amplify Slovenian OA Books; prispevek o delavnici na OPERAS konferenci v Varšavi maja 2026: poročilo
    - PKP odgovor na nekaj kritičnih v OJS/OMP 3.5 (Jan Perša bi na naslednjem sestanku predstavil prakso Univerzitetne založbe UM).
    - Letno poročilo OPERAS 2025

    - PUBMET2026 in druge jesenske konference/dogodki (PKP je vključen v prenovo ORE, v verziji 3.6 OJS bodo vključene spremembe zaradi ORE: npr. postopek odprte recenzije in izboljšan xml)
- Urnik naslednjih sestankov
    - Naslednjič se srečamo 4. 12. 2026 (vodi ZRC SAZU ali UP).

15. 5. 2026: 9. seja OPERAS.SI, 10.00–11.30; zoom (vodi INZ, Andrej Pančur)

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Miha Peče, Barbara Svetina
UL	Irena Vipavc Brvar, Matevž Rudolf
INZ	Andrej Pančur
UM	Jan Perša, Sara Bračun, Dunja Legat, Milan Ojsteršek
UP	
CTK	Darko Majcenović, Tadej Mauhar
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih
PEI (opazovalec)	
ZRS Koper (opazovalec)	Peter Čerče, Alenka Obid
Andragoški center Slovenije (opazovalec)	Ana Peklenik
Fakulteta za uporabne družbene študije (opazovalec)	Marko Markič
SAZU, Biblioteka SAZU (opazovalec)	Petra Vide Ogrin, Manja Ocepek

Opravičilo: Simona Kustec, Milan Ojsteršek (predčasen odhod)

- (INZ, Andrej Pančur) predstavitev digitalnih storitev INZ: ppt predstavitev
- (UM, Sara Bračun) Portal znanstvenih revij in monografij kot single source metapodatkov o slovenskih znanstvenih revijah (stanje); vzpostavljena nova preglednica za spremljanje popravkov, ki je odklenjena za komentiranje: vanjo vsak lahko dodaja komentarje (tj. popravke glede podatkov posameznih revij), z njo upravlja Sara, ki bo pripombe umaknila, ko jih bosta sprocesirala še Barbara (za DDH) in Tadej (za Odprte objave); protokol je v zavihku PREBERI; člane OPERAS-SI pozivamo, da preverijo opis stanja pri svojih revijah in v googlovo tabelo (ki jo lahko tudi preneseš na svoj računalnik in poljubno sortiraš) sporočijo popravke; nato se bomo dogovorili, kaj s preostalimi revijami; osrednja posodobitev bo po avgustu, ko bodo OSIC/ARIS objavili posodobljena seznama BIBLIO-A in BIBLIO-B (posodabljajo jih enkrat letno, avgusta)
- (UL, Matevž Rudolf) predstavitev portala za prodajo e-knjig (e-učbenikov) na Založbi UL; to je prodajni portal za e-vsebine, saj so učbeniške objave UL še vedno močno odvisne od prodaje; temelji na Kitaboo; pdf omogoča opombe, epub tudi dodatne funkcije glede prikaza; prijava username & password, dostop omejen le na enkratno sočasno objavo
- (UL, Matevž Rudolf) Diskusija glede izjave o dostopnosti do raziskovalnih podatkov (za članke revij) in pregled izjave za avtorje o dostopnosti podatkov, ki jih avtorji napišejo na koncu članka; izjave so tudi v angleščini; pobuda, da se vseh 5 izjav opremi z dodatnimi pojasnili, ki so jih vsaj uredniki ZRC SAZU pogrešali: konkretni primeri rabe, kdaj izbrati katero izjavo, vključno z zadnjo, ki je sicer malce nenavadna (ker sporoča le to, da podatkov ni)
- (UL, Matevž Rudolf) Nov portal za založnike NUK: Testna verzija 2; predvidena sprememba zakona o obveznem izvodu, 15. 6. 2026 bo NUK portal predstavil širši javnosti; naslednje predavanje 26. 5. ob 120h na Leskovškovi 12 (ni potrebna prijava): `Tokratno srečanje bo namenjeno predvsem predstavitvi dosedanjega dela na modulu` *`Založniški podatki`*`. Z nami bo tudi naš zunanji razvijalec, ki je opravil večino razvoja tega modula, vključno s funkcionalnostmi za uvoz in izvoz podatkov v ONIX formatu prek XML datotek ali API-povezave.`
  `Srečanje bo hkrati priložnost za razpravo o nadaljnjem razvoju modula v drugi polovici leta ter njegovi integraciji z drugimi moduli znotraj platforme (CIP in obvezni izvod). Predstavili bomo tudi prevod klasifikacije THEMA ter vključitev slovenskega jezika v spletni vmesnik organizacije EDItEUR. (Bakir Toskić)`
- (ZRC SAZU, Aleš Pogačnik) Pobuda glede BIBLIO-C in razpisa ARIS za monografije; OSIC so se sestali konec aprila in sklenili, da bodo preučili posamezne izdaje predlaganih slovenskih založb; načelno so pobudi, ki bi možnost za kategorizacijo katere od monografij slovenskih založb kot mednarodnih, naklonjeni; drugačno usodo ima pobuda OPERAS-SI glede razpisa za monograije, zato smo UL, FF in ZRC SAZU sestavili osnutek pritožbe, h kateremu se lahko pridružijo tudi drugi založniki oziroma prijavitelji na ta razpis (oddali jo bomo 1. 6. 2026)

- (ZRC SAZU, Aleš Pogačnik) Mednarodne novice
    - EDCH spremenil status slovenskega NCC, SIDOD na zemljevidu (18/03/2026); ustanovitev SIDOD kot novica SSOZ (30/03/2026), vključena v marčevski eNovičnik ADP (19/03/2026), promoviran mednarodno prek EDCH (07/04/2026: Linkedin, BlueSky)
    - OPERAS 2026 SICROS Conference (18.--21. 5.)
    - Upskilling of OA publishing trainers - Training design and delivery (zbiranje interesantov, do 18. 5., AEGIS-OA)
    - From one journal to a portfolio: a scalable OJS production workflow with SciFlow (webinar 17. 6., 15h)
    - PUBMET 2026 - 9.–11. 9. 2026 Zadar, program bo verjetno dostopen naslednji teden
    - OASPA konferenca v Zagrebu 21–23. 9. 2026
    - Anketa AEUP o institutional publishing; kratka in zanimiva anketa, pomembno bi bilo, da jo izpolni čim več slovenskih znanstvenih založnikov
- Razno
    - Konzorcijski nakupi tuje literature in vavčerji: preloženo na jesensko sejo, ko bo znano več o stališču do nakupov v 2027, stališče KoSrisa ipd.
    - Urnik in koordinacija naslednjih sej v 2026

20. 4. 2026, sestanek glede enotne baze slovenskih znanstvenih revij; 12:30–13:30

Prisotni: Dunja Legat, Sara Bračun, Barbara Svetina, Tadej Mauhar, Aleš Pogačnik

1. Baza slovenskih znanstvenih revij še vedno ni doživela izvoza iz Portala slovenskih znanstvenih revij in monografij, čeprav smo se to dogovorili že januarja. Sara bo ponovno pozvala računalničarje, da naj bazo izvozijo. Izvoz celotne baze iz portala je lahko ena od opcijskih storitev, toda ni povezana z našimi prizadevanji: vzpostaviti in vzdrževati sezna revij kot single source tako za monitoring kot tudi za DDH in Odprte objave.

2. Ali je revija, ki ima naročnike za tiskano izdajo, lahko velja za odprto revijo? Da, če njena digitalna objava ustreza kriterijem odprte revije (zelene, zlate, bronaste, diamantne ipd., katerekoli). Čeprav založnik s prodajo tiskanih izvodov revije (ali npr. formatom epub, pdf pa je brezplačen, ti. Freemium model) nekaj zasluži, ne gre za velike zaslužke. Za nekatere revije je prihodek od prodanih tiskanih izvodov pomemben, za druge sploh ne, tiskajo zgolj zaradi večje desiminacijske moči, strošek tiska pa krijejo tudi s prodajo. Če bi kateri od avtorjev hotel del prihodka, bi bila delitev prihodka celo teoretično lahko pričakovana, kar pa bi moralo urejati (isto) soglasje, s katerim avtor pristane na prenos pravic na založnika, ki prodaja tiskane izvode). Prenos pravic je praviloma neizključen: avtor ne glede na finančni del tega dogovora v celoti ohrani avtorske pravice tudi pri revijah, ki imajo naročnike svojih tiskanih objav. Kolofona tiskanih in digitalnih izvodov revij sta enaka.

3. Ali so vse revije v seznamih BIBLIO-A in BIBLIO-B res znanstvene revije? Ne, nekatere so v preteklem petletnem obdobju objavile vsaj katerega od znanstvenih člankov, zdaj pa so npr. zgolj še strokovne. Ker sta seznama del sistema vrednotenja znanosti, bi umik revije iz seznama vplival na točkovanje znanstvenega članka (čeprav je revija zdaj npr. zgolj strokovna). pomembno je skratka, da se naš seznam opira na BIBLIO-A in BIBLIO-B, lahko pa premislimo, ali pogoje še zaostriti ali ublažiti.

4. Kaj pa revije, ki ne izhajajo več? Seznama imata tudi take revije. Pri teh bomo nekam dopisali zadnji letnik izida. Ni namreč nujno, da je taka revija prenehala obstajati, morda je samo zaspala.

Sklep: Ko bomo pridobili posodobljeni seznam revij, si bomo razdelili revije in jih ponovno podrobneje pregledali, nato pa obravnavali konkretne primere revij, pri katerih je njihov status znanstvenosti vprašljiv.

13. 3. 2026: 8. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30; zoom (vodi UL, Matevž Rudolf)

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Miha Peče, Aleš Pogačnik, Barbara Svetina
UL	Matevž Rudolf
INZ	Katja Meden, Andrej Pančur
UM	Jan Perša, Sara Bračun, Milan Ojsteršek
UP	Alen Ježovnik
CTK	
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih
PEI (opazovalec)	
ZRS Koper (opazovalec)	Alenka Obid, Peter Čerče

Andragoški center Slovenije (opazovalec)	Ana Peklenik

Opravičilo: CTK

- predstavitev rimskega inštituta CNR-ILIESI (Cristina Marras), koordinatorja OPERAS-IT, in projekta H2IOSC (Cristina je Slovenijo obiskala v sklopu tega projekta in opravila več sestankov), ki v Italiji združuje infrastuktrurne pobude DARIAH, CLARIN, E-RIHS in OPERAS; osnovni izdelek je Marketplace (v skladu s pravili EOSC/SSHOC), ki je katalog digitalnih virov italijanskih ustanov; aprila bo javno predstavljen Lubiana13marzo2026.pptx ;
- Priprava izjave za avtorje o dostopnosti podatkov, ki jih avtorji napišejo na koncu članka (tudi izjava v OJS pri oddaji članka). Osnutek je sestavila podatkovna skrbnica UL, odprt je za komentiranje, obravnavali jih bomo na naslednji seji.
- Izjava o politiki revije glede uporabe GenUI v založniškem procesu je postala zahteva več indeksov, za primer glejte:
    - izjava UL za revije
    - izjava Založbe ZRC
- Zanimiv dokument glede zahtevanih metapodatkov v knjigah (2026 International Metadata Recommendations for OA Books and Chapters final report) in najava pilotnega projekta, v katerega so vključene ZRC SAZU, UL ibn UM. V sodelovanju s Thoth Open Metadata in njihove API bomo skušali izdelati postopek, po katerem bi iz OMP lahko avtomatično izvažali ustrezne metapodatke za indeks DOAB.
- Sklep o ustanovitvi in delovanju Slovenskega nacionalnega centra za diamantni odprti dostop (SIDOD) je bil malenkostno spremenjen v dodatku sklepa (pojasnilu): upoštevane so bile pripombe članov EDCH (predvsem glede DOAS: DOAS je standard s 54 priporočljivimi 46 nujnimi kriteriji glede znanstvenih revih, DDH je indeks, ki ima šest zahtev) in popravek Barbare Svetina glede 2. in 3. kriterija v DDH. Sklep je bil enoglasno sprejet. Z njim je OPERAS-SI pod svoje okrilje vzel slovenski NCC, ki deluje v sklopu DDH/EDCH.
  UM namerava Portal slovenskih znanstvenih monografij in revij nadgraditi z možnostjo prenosa preglednice celotne vsebine (revij). Po prvem izvozu podatkov bo oblikovana referenčna tabela v okolju GoogleSheets, v katero se bo lahko sporočalo popravke in bo vsebovala tudi rubrike, ki jih Portal ne prikazuje, so pa pomembne za ZRC SAZU (tj. indeks DDH) in CTK (portal Odprte objave).

- Matevž Rudolf je predstavil testno različico Portala za založnike NUK (3 v 1: pridobivanje CIP, Svarog, enotna cena knjige …); gre za projekt, zato mora zaživeti s koncem projekta (tj. najkasneje poleti 2026).

- Danes objavljeni Razpis ARIS za znanstvene monografije 2026 je skoraj dobesedno enak razpisu iz 2025, pobude OPERAS-SI niso upoštevali, niti niso obvestili, kako so jo obravnavali. Izstopata dva popravka:

    - prijavljena monografija ne sme imeti drugega (so)financiranja;

    - razpis je natančnejši glede enega pogoja o konfliktu interesov: če je avtor-prijavitelj tudi recenzent katere od drugih na razpis prijavljenih monografij, odpade tista prijava, pri kateri je avtor-prijavitelj recenzent (v 2025 je bilo od dogovora odvisno, katera prijava bo obstala)

Aleš Pogačnik najprej pri pravnikih ZRC SAZU preveri, ali določilo, omenjeno v prvi alineji, ARIS lahko tolmačijo kot prepoved kakršnegakoli dodatnega javnega sofinanciranja na razpis prijavljenih monografij, nato dodatno pojasnilo pridobimo še od ARIS-a. AIRS je 23. 3. poslal naslednje pojasnilo (ki odpravlja dvome, nanaša se zgolj na prepoved dvojnega financiranja istih stroškov):

> Spoštovani,
> določba: »Prijavitelj za isti namen in isto znanstveno monografijo še ni (so)financiran iz drugih razpisov in z njim ne bo presegel dovoljenih zneskov pomoči po pravilu ‘de minimis’« je navedena v 7. točki prvega odstavka 121. člena Splošnega akta, ki je povsem enak veljal tudi ob lanskoletni objavi razpisa za (so)financiranje znanstvenih monografij, saj v vmesnem času navedeni splošni akt ni bil spremenjen. ARIS pri vsaki objavi javnega razpisa navede pravne podlage, na osnovi katerih objavlja razpis in vsa določila teh veljajo v celoti ne glede na to, kako podrobno so podana ali povzeta v sami objavi razpisa. Členi navedenega splošnega akta, ki se nanašajo na znanstvene monografije, so podani v poglavju 4.3 oz. so po vrsti od 118. do 124.
> Prvi del besedila 7. točke prvega odstavka 121. člena pomeni, da za izdajo monografije, ki jo prijavljate na razpis, ne prejmete sredstev iz drugega vira, da torej zagotavljate, da ne bo prišlo do dvojnega financiranja.
> Glede de minimisa je podrobnejša določba podana v 13.1 točki javnega razpisa:
> »prijavitelji, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na njihov pravni status ali pravnoorganizacijsko obliko, bodo morali v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči »de minimis« in Pravili o državnih pomočeh na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, št. 007-2/2024-1 z dne 11. 3. 2024, predložiti tudi izpolnjen Obrazec za dodeljevanje državnih pomoči v okviru pomoči »de minimis« ARIS-dm-2024. Če do podpisa pogodbe o (so)financiranju pride do sprememb v zvezi s pomočjo »de minimis«, zaradi katerih bi bilo (so)financiranje prijave prijavitelja v nasprotju z novimi pravili, se pogodba o (so)financiranju ne sklene.« Iz nje je razvidno, da velja za vse subjekte ne glede na njihovo pravnoorganizacijsko obliko (ne samo za gospodarske družbe). Prav tako pa ne glede na pravnoorganizacijsko obliko velja, da v kolikor opravljate gospodarsko dejavnost v obsegu manjšem od 20 %, se celotna dejavnost šteje za negospodarsko dejavnost, kar pomeni, da niste zavezanec za državno pomoč oziroma pomoč »de minimis«.

Osnutek dopisa glede ignoriranje naše pobude bosta še v marcu pripravila Rudolf in Pogačnik in ga v podpis poslala vsem članom konzorcija in opazovalcem.

Razno

- webinar PKP o OMP: OMP Fest, 25/03/2026
- brezplačni webinarji Research Communication Lab založbe Taylor&Francis
- domena za diamantni odprti dostop po novem http://edch.eu/ (ne več http://diamas.org/; bo pa delovala preusmeritev)
- prvi izročki projekta ALMASI
- v prihodnosti bi za portal OPEN APC podatke lahko dostavljali tudi slovenski založniki
- EIFL Checklist: Good practices in using Open Journal Systems software for journal editing and publishing (Version 4) | EIFL, tudi na Zenodo: Checklist of good practices in using Open Journal Systems software (OJS) for journal editing and publishing
- članstvo v mednarodnem OPERAS se je poenostavilo; zahteva po sodelovanju v SIG ni več eden od pogojev
- stabilna verzija OJS/OMP 3.5 je že objavljena; UM so nadgradnjo že opravili, največ težav vidijo v vpisovanju ORCID, saj morajo avtorji svoj ORCID tudi potrditi.

22. 1. 2026, sestanek glede enotne baze slovenskih znanstvenih revij, 13.00-14.00; zoom

Prisotni: Milan Ojsteršek, Dunja Legat, Sara Bračun, Barbara Svetina, Aleš Pogačnik

1. Portal slovenskih znanstvenih revij in monografij postane enotno središče glede metapodatkov slovenskih znanstvenih revij. Sklepi:

- Sara bo preučila, katere atribute naj se še doda v portal in so zajeti v izvorni tabeli ZRC SAZU / CTK BIBLIO_2025_04_07
- Milan in programerji UM jih bodo dodali ter pripravili programsko rešitev, s katero bo mogoče (periodično, npr. mesečno) slediti spremembam na portalu.
- ZRC SAZU (Barbara) in CTK (Tadej), pa seveda tudi drugi, npr. revije, ki bodo prej ali slej same opazile morebitne napake na portalu, popravke sporočajo neposredno Sari, ki ostane osnovni administrator portala
- Popravke za Diamond Discovery Hub (DDH) in Odprte objave bosta na osnovi mehanizma za sledenja sprememb lahko ročno vnašala tudi ZRC SAZU in CTK.

2. Portal slovenskih znanstvenih revij in monografij bi moral vsebovati tudi nekaj splošnih dokumentov glede založništva, ki pa naj bi se ne prekrivali z osnovnimi informacijami na straneh Odprta knjižnica (meni Storitve). Dunja in Sara pripravita osnutek, ki vključuje tudi predloge predlog/tamplatov za založnike. Osnutek potem strokovno pregleda in do objave spravi OPERAS-SI. Pri tem bosta preučili tudi:

- Različne založniške dokumente, ki jih je doslej že zbral OPERAS-SI.
- Posebej koristna so priporočila EIFL za diamantene revije, ki jih ZRC SAZU že testira na svojih revijah (delovna preglednica je tukaj)

3. Nujno potreben je sestanek o skupni promociji portala, saj bi tako lahko dosegli, da še več slovenskih založnikov z digitalnimi objavami prestopi v za to namenjeno okolje, npr. OJS/OMP.

9. 1. 2026: 7. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30; zoom (vodi CTK, Tadej Mauhar)

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Barbara Svetina, Jerneja Fridl
UL	Matevž Rudolf, Irena Vipavc Brvar (delno)
INZ	Katja Meden, Ana Cvek, Andrej Pančur
UM	Sara Bračun, Milan Ojsteršek, Jan Perša, Dunja Legat
UP	Alen Ježovnik
CTK	Darko Majcenović, Tadej Mauhar, Mitja V. Iskrić
UNG (opazovalec)	
PEI (opazovalec)	Jonatan Vinkler

ZRS Koper (opazovalec)	Peter Čerče, Alenka Obid

1. CTK (Mitja V. Iskrič): Aktivnosti CTK glede občanske znanosti in pristop k novo ustanovljeni skupini OPERAS glede izboljšave programa VERA, 20 MINUT
2. Predstavitev prenovljenega portala Odprte objave (CTK, Darko Majcenović) 5 MINUT in Portala slovenskih znanstvenih revij in monografij (UM, Sara Bračun) 10 MINUT
3. ZRC SAZU (Barbara Svetina): Diamond Discovery Hub (DDH) 10 MINUT; formalna ustanovitev nacionalnega središča, po vzoru nizozemskega ali nordijskega moramo objaviti pravila; tukaj je osnutek (predstavi Aleš Pogačnik) 5 MINUT
4. Razno:
    a. Povzetek okrogle mize na OPEN SCIENCE FAIR, septembra 2025 (Open & Trusted: Governing Knowledge in the Digital Age) (Irena Vipavc Brvar) 5 MINUT
    b. PKP oznanil začetek Open Publishing Courses, od januarja in trajajo vse leto (Aleš Pogačnik)
    c. Slovenski prevodi in pobudi ARIS-u (Aleš Pogačnik)
    d. Priprava usklajene izjave avtorja glede izjave o odprtih raziskovalnih podatkih (Matevž Rudolf)
    e. Integracija OJS in slovenskih repozitorijev (Matevž Rudolf)
    f. Konferenca OPERAS in SCIROS, 18-21 maj, Varšava

1. Portal CTK o občanski znanosti (Mitja V. Iskrić, CTK): več kot 70 partnerjev, katalog z 90 projekti, pomembna stran z razpisi; konferenca Dan občanske znanosti (posnetki in pptji), koledar dogodkov (podatki za objave pomembne), brošura o občanski znanosti (tiskani izvodi na voljo brezplačno, na: obcanskaznanost@ctk.uni-lj.si);

Sodelovanje intenzivno, letos redno (vabilo na sestanek partnerjev 14. 1. 2026 ob 11h, tukaj je povezava za ZOOM, kmalu načrtujemo okroglo miza financiranju - o razpisu ARIS in enostavnejšem pridobivanju sredstev.

CTK se je pridružil projektni skupini OPERAS glede občanske znanosti, ki razvija orodje VERA. Nastaja strategija o tem, kako bi pridobili več uporabnikov.

2. Portal Odprte objave (Darko Majcenovič, CTK) je informativni seznam revij (okoli 34.000) s podatki o stroških oziroma možnostih objave. Dodana aplikacija, ki omogoča iskanje po afiliacijah in načinu financiranja (glede na afiliacijo), naknadno filtriranje rezultatov pa tudi po

drugih pogojih (npr. tip objave, vavčerja). Portal ima tudi navodila in drugo svetovanje glede objav. Predvidena nadgradnja naj bi že vnaprej navedla število vavčerjev (trenutno glede vavčerjev link do preglednice).

Portala slovenskih znanstvenih revij in monografij (Sara Bračun, UM); 224 revij, iskanje po abecedi in brskanje, z dodatno možnostjo filtriranja (npr. po področjih); posamezna revija predstavljena dvojezično, le navodila za avtorje glede na razpoložljivost Predvidena je nadgradnja v slogu Hrčak, pri sestavi navodil bi lahko pomagali OPERAS-SI. Portal je v nastajanju, UM zbira pripombe in predloge za izboljšave. Večji založniki in člani OPERAS-SI konzorcija bi bili pripravljeni odprti OMP tudi za potrebe pridobivanja podatkov za monitoring.

3. Diamond Discovery Hub (DDH) (Barbara Svetina, ZRC SAZU): opis nastanka in pogojev za vključitev revije v DDH (s kateri bo upravljal DOAJ). Vsai člani konzorcija naj **do 20. 1.** sporočijo, ali se strinjajo s pravilnikom oziroma dodajo pripombe v to verzijo dokumenta.

4. Razno:

- Konferenca OPERAS maja 2026 v Varšavi, prispevki do začetka februarja: povezava do uredne strani je tukaj.
- AIRS (Mirjam Dular, 8. 1.) glede pobude:
  Pobuda glede BIBILO-C bo obravnavana na prvem letošnjem sestanku OSIC-ev, po tem te bomo kot vlagatelja seveda obvestili o zaključkih razprave.
  Glede razpisa za monografije ti zaenkrat ne morem povedati ničesar novega, razen da je načrtovan tudi za 2026 (koledar razpisov bo na spletni strani objavljen v kratkem). S kolegico sva vmes ponovno podrobno pregledali možnosti vključitve vaših predlogov, a brez spremembe splošnega akta ne bodo možni.
- Priporočilo udeležbe na delavnicah OJS, ki jih pripravlja PKP, maja 2026 za urednike (Open Publishing Courses)
- Osnutek izjave za avtorje glede raziskovalnih podatkov pripravi UL, sestavljalcem se lahko pridružijo tudi drugi, vsaj s komentiranjem osnutka.
- Integracija OJS za slovenske repozitorije: UM metapodatke dobiva po obratni smeri, iščjo pa način, kako iz OJS to dobiti dosledno; možna pomoč so novi CRAFT-OA vtičniki
- Debata o odprtih recenzijah: večina meni, da okolje za to še ni zrelo, čeprav akcijskih načrt predvideva vzpostavitev infrastrukture tudi za to.

7. 11. 2025: 6. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30; zoom in sejna soba GIAM, Gosposka 13

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Miha Peče, Jerneja Fridl
UL	Matevž Rudolf, Irena Vipavc Brvar (zoom)
INZ	Katja Meden
UM	/
UP	/
CTK	Kenan Kozlica (zoom), Tadej Mauhar (zoom, delno)
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih (zoom)
PEI (opazovalec)	/
ZRS Koper (opazovalec)	Alenka Obid

Opravičilo: Simona Kustec (UP), Peter Čerče (ZRS Koper), Dunja Legat (UM), Jan Perša (UM), Andrej Pančur (INZ), Milan Ojsteršek (UM), Jonatan Vinkler (UP UK, kot opazovalec za PEI)

1. Novice OPERAS:
    a. Ustanovitev skupine za občansko znanost; Mitja Vovk Iskrič (CTK) se je povezal z Alessio Smaniotto, ki v okviru OPERAS vodi skupino za promocijo orodja VERA; nepovezano s tem je koordinatorica ponudila tudi sodelovanje znotraj European Citizen Science Association (ECSA); ker so vsi člani CTK na konferenci v tujini, več o tem naslednjič; INZ so izrazili interes, da so vsaj seznanjeni z dogajanji

b. Lansiranje Diamond Discovery Hub (DDH), oktobra na zaključni konferenci CRAFT-OA: založbe se lahko včlanijo in predlagajo svoje revije (če ustrezajo kriterijem); trenutno je vanj uvrščenih 113 slovenskih revij; konkretno o ustanovitvi nacionalnega centra za Slovenijo (začasno ZRC SAZU), ki bi skrbel tudi za posodobitve in vzdrževanje seznama slovenskih znanstvenih revij, na naslednji seji; v naslednjih mesecih morajo DDH namreč razčistiti z nekaterimi temeljnimi vprašanji glede 6 osnovnih kriterijev diamantnosti, tudi zato, ker so zaznali zlorabi termina s strani komercialnih založnikov

c. Skupina za AI (ZRC SAZU); začetni sestanek; slovenski predstavnik je filozof (pokriva etično-kulturološki vidik), večina drugih so računalničarji.

d. Nov plugin PKP za OJS, Publicaftion Facts Label; nobeden od prisotnih plugina še ni preizkusil.

2. Novice OPERAS_SI:

a. Na pobudo ARIS-u glede razpisa za znanstvene monografije in seznama BIBLIO-C (oddana 15. 10. 2025) so se odzvali, z naslednjim komentarjem glede znanstvenih monografij (Mirjam Dular 7. 11. 2025):
Ga. Neziri je preučila pobude glede razpisa za sofinanciranje izdaje monografij, za katere se vam zahvaljujemo. Ob sami pripravi razpisa za leto 2026 jih bomo v okviru možnega (omejitve obstoječih predpisov) in smiselnega upoštevali in se bomo tedaj tudi obrnili na vas, če bi eventualno potrebovali kakšna dodatna pojasnila; so pa vaši predlogi dokaj jasni. Naj pa ob tej priložnosti omenim, da zaradi omejitev oz. rezov proračuna, ki se sicer še ni sprejet, a dosedanje informacije so takšne, da bo sredstev kvečjemu manj, v vseh segmentih, da predvidoma ne bodo možna povečanja v primerjavi z obsegom sredstev v preteklosti. O eventualnih novostih razpisa bo agencija, če bi prišlo do večjih sprememb, pravočasno pred objavo razpisa objavila novico na spletni strani.

Glede BIBLIO-C smo pripravili ločeno vlogo (koordinatorka pri ARIS: Tina Mavrič).

b. objavljen slovenski prevod priporočil EIFL glede diamantnih revij

c. urnik in procedure sestankov v 2026: sestanki so vsak drugi petek vsak drugi mesec; vodje sestankov se izmenjujemo (koordinacija in priprava sestankov še vedno ZRC SAZU): januarskega bo vodila CTK, marčevskega UL in majskega INZ.

5. 9. 2025: 5. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Jerneja Fridl
UL	Matevž Rudolf
INZ	Katja Meden, Andrej Pančur
UM	Dunja Legat, Jan Perša, Janez Brezovnik (UM FERI), Milan Ojsteršek (UM FERI)
UP	-
CTK	Kenan Kozlica, Tadej Mauhar, Miro Pušnik, Darko Majcenović
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih
PEI (opazovalec)	-
ZRS Koper (opazovalec)	Peter Čerče, Alenka Obid

1. Novice OPERAS:
    a. Letno poročilo OPERAS za 2024: pospešen prehod v ERIC
    b. Posodobitev/poenastavitev ankete mednarodnega OPERAS ob vstopu v članstvo; doslej sta člana le ZRC SAZU in UL, večje zanimanje za aktivno sodelovanje v mednarodni organizaciji sta izrazila še INZ in CTK, ki bosta postopek skušala premakniti še letos; bolj zapletene so razmere drugje (posvetovanja z rektoratom),velja tudi za opazovalce
    c. Članstvo v EDCH (samoocenitveno orodje, registracija, training platform [14 tečajev, skupno 9 ur], DDH, Publishing Platforms; EDCH forum): EIFL videokonferenca o training platformi 27/08/2025; seznam revij za v DDH pripravlja ZRC SAZU (na osnovi znane preglednice revij, za katere je nekaj popravkov že pripravil Tadej Mauhar, CTK [trenutno so vidni kot komentarji]); priporočljivo pa je, da se vsi založniki OPERAS_SI včlanijo na to platformo, saj ustrezajo kriterjiem in odpira dodatne možnosti

d. Posnetek OABN webinarja 09/05/2025 o treh orodjih (OAPEN Open Access Books Toolkit, PALOMERA Knowledge Base, Jisc open policy finder)

2. Že začrtane naloge

   a. Založniški dokumenti, trenutno 48 dokumentov, urejen preglednejši seznam: kdorkoli bo dodajal dokumente, naj doda tudi v preglednica

   b. RDA pobuda o skupni izjavi za slovenske revije, 20. 6. 2025: Ravnanje z raziskovalnimi podatki (navodila za avtorje) (UL), tudi v angleščini; v okviru projekta SPOZNAJ izšel tudi priročnik; UL je (septembra) pripravila tudi skrajšano različico (v obeh jezikih), pogovori o implementaciji politike se nadaljujejo v delovni skupini, ki jo vodi UL (ADP).

   c. Prevod DIAMAS Toolkit idr. gradiv. (ZRC SAZU & CTK) dobro poteka; trenutno se končujeta prevoda gradiv EIFL Quality In Diamond Open Access Publishing. Guidelines, policies and templates for publishers of Diamond open access journals (usklajeno z EIFL zaradi nekaterih dodatnih popravkov) in PALOMERA (The Palomera Recommendations for Open Access Books), v lekturi je tudi celotno spletišče Diamond Open Access (dogovor z grškim skrbnikom glede objave slovenskega prevoda).

   d. sestanek na ARIS-u 11. 6. 2025 in zapisnik glede sprememb pri razpisu za monografije (ZRC SAZU & UL); UL in ZRC SAZU bosta do konca septembra pripravila osnutek tarifnika za obračun subvencij ter ga dala v premislek OPERAS_SI

   e. pobuda za ukinitev BIBLIO-C (UP & UM): osnutek bo UM pripravila do konca septembra

3. Izobraževanje urednikov za znanstveno publicistiko (jesenska prireditev v organizaciji UP): na sestanku ni bilo predstavnikov UP, ta točka je odpadla.

4. Predstavitev OJS 3.5 (Peter Čerče, ZRS Koper), povezava do ppt predstavitve, prek ZRC SAZU YouTube kanala je na voljo posnetek; predstavitev se navezuje na opis sprememb v videu PKP; založniki oba posnetka lahko delijo z uredniki.

5. Zbiranje predlogov imena za slovenski Hrčak, ki ga pripravlja UM, ni bilo uspešno: nobenega predloga ni bilo. Trenutno se imenuje Portal slovenskih revij in monografij, in je neposredna posledica aplikacije, ki jo razvija UM za Monitor odprte znanosti. Operas_si pridobitev pozdravlja, a hkrati opozarja na to da bi tovrsten agregat ne more nadomestiti domačih spletnih revij posameznih revij (nasprotno kot Hrčak, ki je za mnoge revije dejansko prva izbira za spletno objavo), poleg tega mora tesno sodelovati s COBISS-om (da bi ti lahko vpisali članke tujih raziskovalcev, ki jih v Cobiss-u še ni, sami pa so jih uspeli požeti). Ponujajo sodelovanje, z dajanjem vsebinskih pripomb, Aleš Pogačnik je 29. 8. 2025 razvijalcev že oddal naslednje:

Splošno:

- Pri posameznih založnikih dobim le numerične podatke, ki pa jih ni mogoče preveriti: če bi lahko pogledal, kaj je zaprto, bi morda lahko spremenil status teh publikacij (ali pa opozoril na napako pri generiranju teh podatkov); če/ko bo za ustanove podatek o odprtosti pomemben, je možnost takega preverjanja ključna.

- Ni jasno, ali seznam nastaja "v živo" ali na osnovi tega in tega dne pridobljenih podatkov; po par preizkusih sem skoraj prepričan, da ga ne generirate v živo: nujno bi morali dodati, katerega dne so bili zajeti podatki.

- Seznam revij ni posodobljen: morali bi narediti vmesnik, ki bi založnikom/revijam omogočal popravek metapodatkov, vanj pa prenesti posodobljeno tabelo (pa, izjemoma, vsake toliko časa, omogočiti uvoz/izvoz celote).

    - Zadnja verzija 218 revij na GoogleDoc je iz aprila 2025

    - Sistemsko bi se morala posodobiti vsaj takrat, ko se posodobita BIBLIO-A in/ali BIBLIO-B.

- Abecedni seznam navaja ISSN (oba), število člankov, področje; osebno bi namesto obeh ISSN izbral Založnik, Izdajatelj (če bostaja); npr. Založba ZRC, Inštitut za raziskovanje krasa ali GEA College; za področje glej spodaj

- Brskanje po področjih, zdaj je (verjetno) po FOS, a tega podatka ni v COBISS-u, to ni zanesljiv podatek; osebno bi tu navedel le 6 področij, kakor so navedena v rubriki osnovno področje v novejši tabeli s seznamom revij); določanje/razvrščanje revije v področja je namreč sila delikatno, zato smo v novejši verziji seznama uvedli rubriko ključne besede (ki so v bistvu v besede razevezane UDK-oznake); mimogrede: pri Zdravstveni inženiring; Ekonomija in družbene vede sta zatipka, pri Umetnost v oklepaju odveč še enkrat "umetnost"

- V zavihku O nas predvidevate več revij, po vzoru HRČKA; a, kot rečeno, nasprotno kot HRČAK monitoring ni portal za publiciranje revij, vsaj tako ga vidim sam; verjetno ne bo nadomestil domačih strani oziroma spletnih objav posameznih revij (service providers za gostujoče revije smo že npr. ZRC SAZU, UM, UL itd.); navodila za avtorje/urednike namreč pričakuješ na straneh za publiciranje revij; v sklopu OPERAS.SI pripravljamo več generičnih predlog, tudi prevode, ki bodo lahko objavljeni kjerkoli, a mislim, da bi vaš portal z njimi po nepotrebnem obremenili in mu premaknili fokus; predlagam, da rubriko O nas osreditočite zgolj na monitoring.

Na ravni revije:

- UDK oznako smo v novejši verziji seznama revij spremenili v ključne besede tj. v seznamu revij navedene ključne besede niso poljudne, le [uradna bibliotekarska] ubeseditev numerične UDK oznake so: predlagam, da jih povzamete in zamenjate numerično oznaku (ki je, mimogrede, zelo poljubna)

- Tudi eISSN bi morala biti aktivna povezava (na ISSN portal)

- Nov seznam revij loči med Založnikom in Izdajateljem, predlagam, da navedete tudi izdajatelja (če obstaja)

- Jeziki člankov revije so napačni: povzemite ga po novem seznamu revij (še bolje bi bilo, če bi jih generirali iz COBISS-zapisov posameznih člankov, glej spodaj; v seznamu revij so povzeti po Cobissu, a možno je, da dejansko ne držijo)

- Mednarodne bibliografske baze bi morale imeti link (če ne do posamezne revije, vsaj do zbirne strani)

- Leto elektronskega izida: v COBISS-u imata ISSN in eISSn praviloma tudi letnico izida, ki pa sta zavajajoči, saj (1) je revija lahko spremenila ime in (2) eISSN dodelila tudi arhivskim objavam; edina smiselna letnica je Leto nastanka revije, tako je tudi v novejšem seznamu revij, predlagam, da povzamete od tam

- Arhiv bi moral biti urejen padajoče (od najnovejše do najstarejše)

Na ravni številke:

- Namesto naslova revije dobim le Volume Vol. 9 no. 1 (Št. člankov 3) [tj. ne vem več, za katero revijo gre: povsem zgoraj bi moral biti izpis naslova revije]

- Če podatka o straneh niste pridobili, v prazni vrstici izpiše le "str." (moralo bi ostati prazno)

Na ravni članka:

- Predstavitvena datoteka je sporna, tudi za publikacija CC BY: umaknite iz prikaza, to je tudi pravno nevzdržno

- Tudi tukaj ne veš, za katero revijo gre, podatek o reviji manjka

- Rubrika "Članek je dosegljiv na" ni vezana na stalno url povezavo (DOI pa to je)

- Manjka podatek o osnovnem jeziku članka

- Med identifikatorji bi morala biti vsaj še DOI aktivna povezava (če obstaja)

- Ni jasno, kaj je Organizacija, zakaj na ravni članka navajate ta podatek (pričakoval bi, da je to organizacija avtorja, a v bistvu je povezana z založnikom); to rubriko tu ukinite.

- Zatipki v metapodatkih, npr. Založba ZRC SAZU (dejansko: Založba ZRC), Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti (dejansko: Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

- Koristna povezava bi bil povezava do COBISS-zapisa na posamezni članek (če ta obstaja); vsaj rubriko Jezik pri revijah bi na ta način usposobili

4. 6. 2025: 4. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Barbara Svetina
UL	Matevž Rudolf
INZ	Andrej Pančur
UM	Dunja Legat (UKM, Založba UM) Janez Brezovnik ~~Jan Perša (Založba UM, se opravičuje)~~ Milan Ojsteršek Nikolaj Gradišnik David Bajs Eftimije Tomovski
UP	Jonatan Vinkler (UP UK) ~~Simona Kustec (se opravičuje)~~ Alen Ježovnik (Založba UP) Barbara Jurša Potocco (članica Uredniškega

	odbora Založbe UP)
CTK	Tadej Mauhar, Darko Majcenović
UNG (opazovalec)	~~Mirjana Frelih (se opravičuje)~~
PEI (opazovalec)	Jonatan Vinkler
ZRS Koper (opazovalec)	Alenka Obid, Peter Čerče

1. Novice OPERAS
    a. Članstvo v mednarodnem OPERAS: nacionalna vozlišča OPERAS niso povabljena v trenutne prijave projektov, zato je Aleš izrazil rahel zadržek k vzpostavitvi mednarodnega sodelovanja in množičnejšemu pridruževanju članov konzorcija OPERAS-SI; velja pa, da kdorkoli bi se želel pridružiti, naj kontaktira Aleša. Trenutno sta člana samo ZRC SAZU in UL.
    b. Objava EDCH foruma in druge novice, povezane z DDH&EDCH (Barbara Svetina):
        i. v okviru OPERAS projektov DIAMAS in CRAFT-OA, ki sta v zaključni fazi, se vzpostavlja temelje za združeno infrastrukturo diamantnega dostopa. EDCH je skupni produkt, ki ponuja tudi več različnih tematskih servisov: https://diamas.org/services (1. DOAS in samoocenitveno orodje doseganja teh standardov; 2. Resources&Guidelines so namenjeni založnikom, kot pomoč pri vzpostaviti diamantnega odprtega dostopa; 3. Registry&Forum; 4. Training Platform nudi pomoč ponudnikom založniških storitev in orodij za izboljšanje obvladovanja tehnoloških zahtev; v načrtu: Diamond Discovery Hub bo združeval seznam diamantnih revij v EU in pomagal pri izboljšanju njihove vidnosti; Publishing Tools bodo ponujali programsko opremo in druge tehnične izboljšave z namenom, da se izboljša tehnična učinkovitost založniških delovnih procesov in platform).
            1. EDCH Registry je register članov diamantne skupnosti, namenjen mreženju in sodelovanju med člani; **včlani se vsak sam**.

2. EDCH Forum je namenjen predstavitvam in diskusijam o tematih diamantnega odprtega dostopa; namenjen je centrom diamantnega odprtega dostopa, založnikom, ponudnikom storitev, založnikom idr. iz vse EU. Znotraj foruma lahko izoblikujemo tudi forum po svoji meri, ki se nanaša na tematiko diamantnega odprtega dostopa (Barbara Svetina ima administratorske pravice).

c. Zaključna konferenca CRAFT-OA v Göttingenu: prijava prispevkov (rok za prijavo 15. 6. 2025!)

2. Predstavitev kataloga revij slovenskih izdajateljev, del akcijskega načrta UM, A6.2.2.6/4.2 Razvoj znanstvenega založništva v okviru institucionalnih repozitorijev (Milan Ojsteršek):

   a. vzpostavlja se portal po zgledu hrvaškega Hrčka

   b. zajem metapodatkov iz OJS-jev in OMP-jev poteka preko OAI PMH. Po izkušnjah iz zajema za potrebe Monitorja odprte znanosti žal metapodatki niso dovolj kvalitetni in prihaja do napak, za revije, ki ne uporabljajo OJS se poskuša najti rešitev morda preko dLib. Prav tako je bilo ugotovljeno, da vsi članki, ki so objavljeni v slovenskih revijah niso vnešeni v dCOBISS, prav tako niso vsi članki opremljeni z DOI

   c. vmesnik, namenjen urednikom revij, prek katerega lahko popravijo metapodatke (za osnovo uporabljena tabela slovenskih znanstvenih revij)

   Po razpravi je bilo poudarjeno, da je potrebno čim bolj avtomatizirati procese zajema, da ne bi bilo potrebno uredništvom vnašati metapodatkov na več koncev, saj se s tem možnosti za napake večajo.

3. Prevajanje osnovnih dokumentov evropskih projektnih rezultatov: oblikovanje portokola in konkretni prevodi. Orodjarna projekta DIAMAS je v lekturi in terminološkem pregledu. Slovenski prevod bo predvidoma jeseni objavljen na DIAMAS spletnih straneh.

4. Pobuda ADP o objavah raziskovalnih podatkov v znanstvenih revijah in oblikovanje enotne slovenske predloge. Matevž Rudolf je pripravil kratka in jasna navodila, ki jih morajo vse revije, (so)financirane s strani ARIS, objaviti na svojih spletnih straneh. Za revije je nujno objaviti navodila, citiranje se bo izpopolnjevalo s pripravo NRRP-jev v okviru projektnih prijav. Nekaj poudarkov iz razprave:

   a. A. Pogačnik: predlog, da se od uredništev zbere podatke, v katerih repozitorijih raziskovalne podatke objavljajo revije, ki jih bi si jih lahko vzeli za zgled (ker pokrivajo isto področje), koliko, po grobi oceni, je člankov v teh revijah, ki objavijo tudi raziskovalne podatke (v odstotkih) in koliko, po grobi oceni, je člankov v vaši reviji, ki bi lahko objavili raziskovalne podatke (v odstotkih): objavljanje raziskovalnih podatkov v revijah ni tako samoumevno, kot si kdo morda misli

b. P. Čerče: objavljanje in citiranje raziskovalnih podatkov bo intenzivneje zaživelo še letos, saj bo to del ocenjevanja tako JRO-jev, raziskovalnih skupin kot raziskovalk in raziskovalcev.

c. B. Svetina: kako postopati v primeru, ko ni raziskovalnih podatkov (zlasti je to ta hip prisotno v humanistiki)

d. A. Pančur: raziskovalni podatki do lahko SAMO tisti, ki so v digitalni obliki, tisti, ki so odgovorni za objavo in citiranje pa so v končni fazi raziskovalke in raziskovalci

5. Pobudi ARIS-u

   a. popravki razpisa za znanstvene monografije (UL, ZRC SAZU) - ARIS je poslal povabilo na razgovor

   b. ukinitev BIBLIO-C (UM, UP) - J. Vinkler pripravil članek, ki čaka na objavo in ga bomo lahko uporabili kot gradivo

6. Novice treh osnovnih slovenskih spletišč, na osnovi posodobljenega kataloga slovenskih znanstvenih revij. Po razpravi sta T. Mauhar in J. Vinkler dala pobudo, da se pripravi dogodek/delavnico za urednike in založnike. Dogovorjeno je bilo, da bo J. Vinkler pripravil osnutek povabila/zasnove dogodka, ki ga bodo ostali pregledali in komentirali. Na ta način se bo delavnica pripravila, gostila pa jo bo UP.

Naslednji sestanek bo 5. 9. 2025 ob 10. uri.

4. 4. 2025: 3. seja OPERAS.SI, 10.00-11.30

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Barbara Svetina
UL	Janez Štebe (RDA vozlišče Slovenije)
INZ	Andrej Pančur, Katja Meden
UM	Jan Perša (UZ UM)

UP	Jonatan Vinkler (UP UK), Simona Kustec (ZUP)
CTK	Darko Majcenović, Tadej Mauhar
UNG (opazovalec)	Mirjana Frelih

1. Novice OPERAS:
    a. članstvo v mednarodnem konzorciju – Aleš Pogačnik spodbuja k pristopu, saj bi ta članom konzorcija med drugim omogočil tudi mednarodne dejavnosti
    b. lansiranje European Diamond Capacity Hub (EDCH) in komplementarnega Diamond Discovery Hub (DDH); v ZDA Open Journals Collective
    c. nadgradnja GoTriple, projekt FASCA: anketa glede rabe
    d. skupna mapa z vzorci založniških dokumentov ustanov v konzorciju – ZRC SAZU jo je že napolnil, poziv, da jo napolniti tudi drugi
    e. OJS ipd. izobraževanja:
        i. prevod DOAS standardov, o uporabi OJS najdete navodila tudi na spletni strani PKP
        ii. 2. poletna šola projekta CRAFT-OA (23.-27. 6. 2025, Coimbra, Portugalska, udeleženci krijejo stroške potovanja in bivanja), teme: diamantni odprti dostop (principi in prakse), uredniški proces (dobre prakse za učinkovit uredniški proces), kako najbolj učinkovito uporabljati OJS (tudi predstavitev novih vtičnikov), povečanje vidnosti (indeksi in baze podatkov), xml-publishing, kako urediti dobro spletno stran (v smislu dostopnosti za vse uporabnike)
        iii. EIFL (Electronic Information for Libraries): serija predavanj na temo OJS (dobre prakse, povečanje vidnosti ipd.); zadnji webinar iz serje OJS best practices: kaj bo novega v OJS 3.5 /zrc sazu ima verzijo 3.3 (predvsem recenzentski postopek naj bi imel precej sprememb): predavanje in prezentacija
    f. novice treh osnovnih spletišč; bazo slovenskih znanstvenih revij nekako do sredine maja Aleš Pogačnik dopolni z (a) razvezanimi ključnimi besedami, ki jih je pripravil Darko Majcenovič (CTK), (b) podatki o CTK tipu revij in predlogih dodatnih revij (Tadej Mauhar, CTK) in (c) novejšim seznamom ARIS-a; prenovljeno bazo bosta bosta CTK in UP vključila na svoji spletišči

2. Razpis ARIS za znanstvene monografije (naj bi bil objavljen 15. 3., a objavljen 26. 3.). Pobuda ARISu v 2024 (Založba ZRC SAZU, Založba UL, ZIFF, INZ, Univerzitetna založba UM, Založba Univerze v Novi Gorici, Založba ZRS KP, Pedagoški inštitut) ni dobila s strani ARIS nobenega odgovora. Pripraviti dopis/posodobiti pobudo in jo ponovno poslati na ARIS junija 2025 (osnutek pripravi Aleš Pogačnik).
3. Seznam BIBLIO-C, glej tudi Bibliografska merila znanstvene uspešnosti; problem, da slovenske založbe niso uvrščene med založbe z izjemnimi dosežki (A'): junija se pripravi pobuda o ukinitvi BIBLIO-C; osnutek pripravita Jonatan Vinkler in Jan Perša (do junijskega sestanka OPERAS.SI)
4. Priprava navodil, ki bi jih revije objavile na svojih spletnih straneh glede objave raziskovalnih podatkov. Glej podrobnejši predlog. Janez Štebe pripravi dopis za založbe, ki bodo predlagale podatkovne skrbnike.
5. Naslednji sestanek: 6. 6. 2025 ob 10.00

12. 2. 2025: spletno izobraževanje OJS & iThenticate

Posnetek je bil objavljen 19/2/2025 in vključen na spletišče OPERAS-SI, skupaj s slajdi:

- Mihael Ojsteršek (Inštitut za novejšo zgodovino, tehnični urednik): Praktična uporaba odprtokodnega sistema Open Journal Systems
- Matevž Rudolf (Univerza v Ljubljani, predstojnik Založbe UL): Predstavitev orodja iThenticate

Delavnice OJS bodo **v sredo 12. 2. 2025** (povezava do zooma je v novici): https://odprtaznanost.si/obvestila/webinar-ojs-in-ithenticate/

20. 1. 2025: 2. seja OPERAS.SI, 13.00–14.30

Join Zoom Meeting

https://us02web.zoom.us/j/84788887054?pwd=bXQgts4hG6B4vwUpZG1hcfxHSagEnV.1

Meeting ID: 847 8888 7054

Passcode: 085160

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Jerneja Fridl, Barbara Š. Svetina
UL	Matevž Rudolf
INZ	Andrej Pančur
UM	Dunja Legat
UP	Jonatan Vinkler
CTK	Darko Majcenović, Tadej Mauhar

6. **Priprava delavnice o uporabi OJS**

   (z vidika urednika, avtorja/recenzenta), pripravlja INZ (Mihael Ojsteršek), predvidoma februarja, v tednu med 17. In 21. 2., v sodelovanju z B. Svetina se izbere termin.

   V delavnico se vključi tudi kratko predstavitev uporabe protiplagiatorskega programa iThenticate

7. Članstvo ORCID: https://info.orcid.org/orcid-for-publishers/ (glej https://docs.pkp.sfu.ca/orcid/en/using-plugin).

   B. Svetina je imela razgovor z ORCID; člani skupnosti (ki so lahko samo organizacije) lahko uporabljajo več funkcionalnosti (npr. povezovanje člankov in informacje o recenziranju med revijo in osebnimi ORCID profili). –

   Letna članarina za osnovno članarino za enega člana (organizacijo) znaša 4.635 USD, če se sestavi konzorcij 5 članov je letna članarina (ki je avtomatično premium) na enega člana 3.395 USD.

   B. Svetina pripravi kratek dopis s predstavitvijo ORCID in povabilom, da se naše ustanove pridružijo članstvu.

8. Posodobljen seznam slovenskih znanstvenih revij

   Aleš je v zaključni fazi priprave seznama, ki je nastal v okviru pregleda slovenskih znanstvenih revij v diamantnem dostopu.

   V opombe/spremno besedilo je navedel vprašanja, ki so bila podalaga za razpravo, povzetek:

   - rdeče stolpce se odstrani iz tabele, razen DCH in dLib,
   - UDK oznake se pretvori v besede (uredi CTK, Darko)
   - glede objave seznama še ni jasno kje in kako se ga bo objavilo

9. Lansiranje Diamond Capacity Hub (DCH)

   Predstavitev je bila 17. 1. 2025, Aleš povabil k ogledu, bo tudi pripravil novico za objavo v SSOZ.

10. Priporočila izdajateljem revij

    Seznam morebitnih virov za pripravo:

    a. **OA Journals Toolkit**: https://www.oajournals-toolkit.org/ (pripravili DOAJ in OASPA),

    b. CRAFT-OA Deliverable 3.1 **Report on Standards for Best Publishing Practices and Basic Technical Requirements in the Light of FAIR Principles** DOI 10.5281/zenodo.8112661

Sklenjeno je bilo, da se pripravi skupen okvir: mapa na GDrive, kamor dodajamo osnovne dokumente, ki bodo podlaga za priporočila.

11. 12. 2024: 1. seja OPERAS.SI, 13.00–14.30

Time: Dec 11, 2024 01:00 PM Belgrade, Bratislava, Ljubljana

Join Zoom Meeting

https://us02web.zoom.us/j/83234792263?pwd=EmraxKsBZrWaO513QJYQ5GxMC0CnXL.1

Meeting ID: 832 3479 2263

Passcode: 122335

Ustanova	**Predstavniki**
ZRC SAZU	Aleš Pogačnik, Barbara Svetina, Jerneja Fridl
UL	Matevž Rudolf
INZ	Andrej Pančur, Katja Meden
UM	Dunja Legat (UKM)
UP	Jonatan Vinkler
CTK	Miro Pušnik, Tadej Mauhar

Aleš Pogačnik je uvodoma na kratko predstavil OPERAS.SI: trenutno je v konzorcijo 6 partnerjev, za obdobje, dokler OPERAS ne postane ERIC, je možnost financiranja s strani MVZI, vsebinsko pa OPERAS.SI pokriva predvsem odprto založništvo. Konzorcijsko pogodbo sta poleg ZRC SAZU že podpisala INZ in UP; UL, UM (oddano na pošto) in CTK naj bi to storili do konca leta.

1. Novice OPERAS (Aleš Pogačnik, ZRC SAZU)

- Če ste zamudili konferenco PALOMERA v Ljubljani, tukaj so posnetek in slajdi: https://zenodo.org/records/14242415
- Vabljeni na DIAMAS zoom Conversation Series for Libraries: Toolsuite & Guidelines for OA publishing (24. 1. 2024)
- Anketa (projekt ATRIUM) o rabi računalniških orodij v SSH: http://buff.ly/3Yj5Akb Projekt se je začel januarja 2024 in raziskuje rabo programskih orodij znotraj SSH. Povezuje raziskovalne infrastrukture DARIAH, CLARIN, OPERAS in ARIADNE.
- Preko projekta ARIADNE je možna izmenjava z Italijani (plačilo potnih stroškov/bivanja in gostiteljstvo): https://atrium-research.eu/travel-grants

2. Predstavitev spletišč:

- https://odprtaznanost.si/ (Dunja Legat, UKM)

  Slovenska skupnost odprte znanosti ima trenutno 39 članov, predsednica je dr. Ana Slavec.

  Sestavlja se strokovni odbor v skladu s pravili, ki so bila sprejeta pred kratkim.

  Prenavlja se spletišče, na katerem se tedensko objavljajo novice.

  Aktivni sta dve delovni telesi: za področje monitoringa (vodi CTK) in za področje vzpostavitve nacionalne infrastrukture (vodi Arnes).

  Vsem poziv, da pošiljajo informacije glede dogodkov, povezano z odprto znanostjo, ki so potem na spletišču objavljene kot novice.

- https://odprteobjave.si/ (Miro Pušnik, CTK)

  Namen portala je informiranje raziskovalcev o možnostih odprtih objav znanstvenih del v znanstvenih revijah, pregledu nezaupanja vrednih založniških praks idr.

  Raziskovalci lahko preko portala poiščejo ustrezno revijo za objavo svojih izsledkov.

  V letu 2025 je načrtovana objava angleške verzije spletišča, naboru revij bodo dodane tudi slovenske.

  Načrtuje se priprava priporočil za izdajanje znanstvenih revij v odprtem dostopu s poudarkom na avtorskem pravu.

  Prav tako se načrtuje priprava strategije za objave v vzdržnih modelih (pregled vseh možnih vidikov; vpliv vsebinskega ocenjevanja raziskovalnega dela (ne upoštevajoč metriko), predvsem pa ozaveščanje uporabnikov o novih načinih objav)

- https://odprtozaloznistvo.si/ (Jonatan Vinkler, UP)

Portal je nastal v okviru Akcijskega načrta za odprto znanost.

Objavljeno je bilo 11. 12. 2024 in bo posodabljano vsake dva meseca z novimi/dodatnimi vsebinami (baza je bila nazadnje posodobljena 15. 11. 2024).

Prinaša pregled stanja slovenskih revij, ki temelji na posodobljeni verziji podatkovne baze članka Aleša Pogačnika iz 2021.

V načrtu je omogočiti gostovanje na njihovem OJS in OMP.

V razpravi po predstavitvah je bilo izpostavljeno, da se skupaj pripravi priporočila za izdajanje revij v odprtem dostopu. Pri tem so lahko v pomoč priporočila, ki nastajajo v okviru projektov CRAFT-OA in DIAMAS. Izpostavljeno je bilo še, da bi veljalo seznama slovenskih revij, ki jih potrebujeta tako CTK kot UP, uskladiti, saj ZRC SAZU pripravlja posodobljeno različico v okviru projekta CRAFT-OA in portala diamantnih revij.

3. Izobraževanje o OJS, februar 2025 (ZRC SAZU, INZ, UL)

ZRC SAZU je predlagal zoom izobraževanja o programu OJS in nekaj izobraževalnih sklopov, ki jih bo pripravil kateri od članov konzorcija. Trenutno so to:

- uredniška raba OJS (workflow) - INZ
- oddajanje člankov prek OJS (avtor) - INZ
- metapodati in druge nujne vsebine revije v OJS (DIAMAS/CRAFT-OA) - ZRC SAZU
- nadgradnja OJS 3.5 (CRAFT-OA) - ZRC SAZU
- iThenticate in OJS - UL

Prisotni so se strinjali, da bo do naslednjega sestanka, ki bo februarja 2025, ZRC SAZU:

1. Posodobljeno bazo slovenskih revij dal v skupno rabo.
2. Na osnovi rezultatov evropskih projektov OPERAS sestavil osnutek priporočila izdajateljem revij in ga prav tako dal v skupno rabo.
3. Skoordiniral/Organiziral izobraževanje glede OJS, ki bo vsaj delno izvedeno februarja 2025.

28. 6. 2024: Začetek OPERAS.SI, zoom od 11h do 12:30h

Zapisnik je na tej povezavi.